GAZETA TRANSILVANIEI.

REDACȚIUNEA ȘI ADMINISTRAȚIUNEA:
BRAȘOVŬ, piața mare Nr. 22.

„GAZETA" IESE ÎN FIECARE ḐI.

Pe unŭ anŭ 12 fior., pe șése lunĭ 6 fior., pe trei lunĭ 3 fior.
România și străinătate:
Pe anŭ 36 fr., pe șése lunĭ 18 fr., pe trei lunĭ 9 francĭ.

ANULŬ XLVIII.

SĔ PRENUMERĂ:
la poște, la librării și pe la dd. corespondenți.

ANUNCIURILE:
O seriă garmondŭ 6 cr. și timbru de 30 cr. v. a. pentru fiecare publicare

Scrisorĭ nefrancate nu se primescŭ. — Manuscripte nu se retrămitŭ.

Nr. 76. *Vinerĭ 5 (17) Aprilie* 1885.

Brașovŭ, 4 (16) Aprilie 1885.

De unŭ timpŭ încóce s'a întrodusŭ în Asia o nouă metodă de a purtá rĕsboiu, metodă ce corĕspunde așa de multŭ spiritului „practicŭ" alŭ timpului de față. Francia ne-a doveditŭ în cérta sa cu Chinesii că două state se potŭ rĕsboí fără ca sĕ se afle formalŭ în rĕsboiu. Ba ce e mai multŭ în momentele de față se tractéză de încheierea păcii cu China, cu tóte că până adĭ nu i s'a declaratŭ formalŭ rĕsboiu din partea Franciei.

Cam așa ceva pare a se repetá acum în Afganistanŭ. Rușii se bată cu Afganii, înaintéză și ocupă posițiune după posițiune, fără ca Rusia sĕ fi declaratŭ rĕsboiu Emirului séu protectorilorŭ sĕi britanicĭ, și fără ca sĕ fi fostŭ provocațĭ din partea celorŭ din urmă la duelŭ.

Rușii suntŭ fórte docili când este în jocŭ interesulŭ lorŭ și când potŭ sĕ profiteze ceva. De aceea și-au luatŭ de esemplu conflictulŭ franco-chinezŭ și au întratŭ și ei în conflictŭ cu Anglo-Afganii fără a-le mai declará rĕsboiu. Ba mai multŭ, pre când cazacii măcelărescŭ pe bieții Afganĭ la Pendjdeh, guvernulŭ din Petersburg adreséză depeșă după depeșă lordului Gladstone asigurându-lŭ, că numai la rĕsboiu nu se gândesce.

Ḑilele aceste s'a vorbitŭ multŭ despre înaintarea Rușilorŭ pe tótă linia și despre planulŭ generalului Komarov de a ocupà gura pasului, ce duce la Herat prin muntele Paropamisŭ.

Față cu aceste faime a declarat, ce e dreptŭ, lordulŭ Granville în camera lordilorŭ, că n'are nicĭ o causă de a le dá credĕmêntŭ. Dar după cele petrecute și după ce însușĭ Gladstone s'a vĕdutŭ constrînsŭ a mărturisí, că până acum n'a fostŭ cu putință de a dobêndí dela Rusia unŭ rĕspunsŭ la punctele esențiale ale depeșelorŭ sale, este mai multŭ ca probabilŭ, că Granville însușĭ nu se încrede în intențiunile pacînice ale Rusiei și dacă desminte faimele rĕspândite, o face numai pentru că nu posede încă informațiunĭ autentice și pentru că așa cere precauțiunea cea mare englesésca.

„Corespondința politică." care primesce de ordinarŭ cele mai bune informațiunĭ, află că cei din Londra au perdutŭ aprópe tótă speranța pentru o soluțiune pacînică a „conflictului" afganŭ și că pregătirile de rĕsboiu se continuă cu multă grabă.

Pentru acuma nu se tractéză atâtŭ de „conflictŭ," câtŭ mai multŭ de viitorulŭ rĕsboiu dintre Anglia și Rusia, căcĭ se asigură, că dacă Rușii vorŭ continuá a se folosi de conflictŭ înaintândŭ spre sudŭ, Anglia se va vedé silită d'a le declará rĕsboiu.

Faptulŭ, că fiii Albionului se decidŭ așa de greu a aruncá mănușa colosului dela Nordŭ se esplică dacă vomŭ avé în vedere, că mobilisarea forțelorŭ englese întêmpină mari dificultățĭ. Până acum guvernulŭ britanicŭ nu și-a pututŭ asigura nicĭ măcarŭ posibilitatea trecerei trupelorŭ englese prin Afganistanŭ, a cărei poporațiune urăsce pe Englesĭ mai multŭ chiar ca pe Rușĭ. Totŭ așa de nesigură este încheierea unei convențiunĭ cu Persia, deórece Șahulŭ înclină mai multŭ spre Rusia.

In asemenĭ împregiurărĭ nu ne vomŭ mirá, dacă „conflictulŭ" ruso-afganŭ se va întinde în infinitŭ ca și celŭ franco-chinesŭ, evitândŭ amêndouĕ părțile d'a declará rĕsboiulŭ în tótă forma.

Este o situațiune dificilă, în care se află de presentŭ Anglia. Mr. Gladstone trebue sĕ sufere marĭ desamăgirĭ tocmai din partea acelei puterĭ, cu care a simpatisatŭ mai multŭ și pe a căreia amiciță își croise întregŭ sistemulŭ politicei sale.

Multŭ va depinde în aceste momente și dela atitudinea Germaniei. In Berlinŭ domnesce părerea, că rĕsboiulŭ a devenitŭ neevitabilŭ. Nu cumva este prevĕḑutŭ acestŭ rĕsboiu în planulŭ celŭ mare alŭ cancelarului germanŭ?

Dacă se vorŭ încăiera cele două marĭ puterĭ, Germania va deveni stăpână absolută asupra constelațiunei politice în Europa și cine scie ce se póte încă nasce de aici? Francesii parŭ a avé presimțirea acésta, căcĭ stăruiescŭ din rĕsputerĭ pentru o aplanare pacînică a diferenței anglo-rusescĭ.

Mai este posibilă o asemenea aplanare? Etă deslușirea ce o așteptămŭ cu nerăbdare dela evenimentele ḑilelorŭ urmĕtóre.

—o—

CRONICA POLITICĂ.

Conferința clubului partidei liberale ținută la 14 Aprilie a desbătutŭ proiectulŭ de reformă modificatŭ de camera magnaților. Ministrulŭ președinte Tisza găsesce, că camera magnațilorŭ și-a stricatŭ însașĭ prin aceea, că n'a admisŭ sĕ fie representată și confesiunea israelită; dar 'șĭ esprimă speranța, că acéstă erórea o va repara chiar camera magnațilorŭ și încă câtŭ mai curêndŭ. Tisza a adausŭ, că la numirea membrilorŭ va ține sémă și de confesiunea israelită. Cestiune de cabinetŭ ministrulŭ a ḑisŭ că n'a făcutŭ și n'are de gândŭ sĕ facă, dar că neprimindu-se de camera deputațilorŭ proiectulŭ modificat atuncĭ ar face cestiune personală, căcĭ o respingere a proiectului ar dovedi, că elŭ, ministrulŭ, nu se bucură de destulă încredere. Ministrulŭ Trefort, séu Tisza ediția a doua, se ridică sĕ facă declarațiunĭ de solidaritate a celorlalțĭ ministri cu ministrulŭ președinte Tisza, ḑicêndŭ că posițiunea lorŭ în orĭce cestiune nu 'șĭ-o separă în nicĭ unŭ casŭ de a premierului, cu alte cuvinte orĭ cadŭ cu toții, orĭ nicĭ unulŭ. A fostŭ destulŭ sĕ audă docila maioritate de căderea ministerului, și sĕ voteze proiectulŭ fără a mai crâcni.

*

Intre Londra și Petersburg esistă o viuă comunicațiune telegrafică în afacerea conflictului dela Kușk, pentru a se stabilí causa acelei încăerărĭ Gladstone a observatŭ în camera comunelorŭ o mare reservă în acéstă privință, până când va sosí unŭ rĕspunsŭ hotărîtŭ din partea guvernului rusesŭ, căcĭ cei din Londra suntŭ bine informațĭ, că trupele rusescĭ înaintéză pe teritoriulŭ afganŭ. Ceea ce îngreuéză situațiunea este împrejurarea, că pe când foile englese cerŭ revocarea generalului rusŭ Komarov, pe atuncĭ foile ruse cerŭ revocarea comandantului englesŭ Lumsden, dacă Anglia nu voiesce nicĭdecum rĕsboiulŭ; fóia militară „Swet« se mulțămesce cu scurtulŭ strigătŭ: »La Herat! Momentulŭ este favorabilŭ.« »Times« e informatŭ chiar, că nu departe de pasulŭ Zulficar se așteptă o nouă ciocnire între Rușĭ și Afganĭ, decumva nu s'a datŭ deja până aḑi.

*

O telegramă din Londra cătră »Pol. Corr.' comunică, că acolo nu se nutresce nicĭ o speranță despre o pacĭnică resolvare a conflictului afganŭ, deórece pe de o parte Rusia nu va renunțá la Pendșdeh, pe care trupele sale l'au udatŭ cu sânge, ér pe de altă parte Anglia reclamă acelŭ ținutŭ ca făcêndŭ parte din Afganistanŭ. Inarmările de rĕsboiu se facŭ cu cea mai mare grabă Divisiunea lui Sir F. Roberts în câteva ḑile va și porní spre Afganistanŭ, conformŭ unei învoelĭ dintre lordulŭ Dufferin și Emirulŭ Abdurrahman, ér mai mulțĭ oficerĭ englesĭ se vorŭ duce la Heratŭ spre a-lŭ întărí. In Londra s'au mai împrăștiatŭ și sgomotele, că s'au începutŭ tractărĭ de alianță între Anglia, Turcia și Persia.

—o—

Sinodulŭ din Sibiiu.

Sibiiu, 3 Aprilie 1885.

Ședința a treia a sinodului din Sibiiu s'a ocupatŭ erĭ cu verificările alegerilorŭ; consistoriulŭ și-a înaintatŭ raportulŭ privitorŭ la planulŭ și devisulŭ zidirei seminarului, precum și cererea de a se alocá în bugetulŭ fondului »Iosefinŭ« suma anuală de 200 fl. pentru protop. em. alŭ Făgărașului. Acestea s'au îmânatŭ comisiunilorŭ respective. Presidiulŭ presentéză petițiunlie comitetului parochialŭ din Orăștiă pentru procurarea unei charte pe séma scólei și pentru a se lua disposițiunĭ în privința instrucțiunii religiunii elevilorŭ gr. or., carĭ cercetéză scóle streine. Acestea se îmânéză comisiunii de petițiunĭ.

Cea mai însemnată cestiune a acestei ședințe a fostŭ interpelarea păr. I. Hannia, adresată Preasfinției Sale Mitropolitului Mironŭ Romanu, relativŭ la sgomotulŭ ce s'a rĕspânditŭ, că Preasfinția Sa ar fi adresatŭ ministrului de culte unŭ raportŭ, prin care cere sĕ 'lŭ descarce de sarcina de Mitropolitŭ, și că unii fruntașĭ ai bisericii arŭ lucra în ascunsŭ, ca sĕ 'lŭ rĕstórne, ba că s'ar fi hotărîtŭ chiar, cine sĕ fiă viitorulŭ Mitropolitŭ.

La acéstă interpelare, Présfinția Sa Mitropolitulŭ Mironŭ a rĕspunsŭ adĭ într'unŭ modŭ, care a mulțămitŭ și a liniștitŭ pe toțĭ. Pentru acésta, după terminarea ședinței, deputații sinodalĭ în frunte cu păr. Archimandritŭ și Vicarŭ Nicolae Popea au mulțămitŭ, la reședința metropolitană, Présfinției Sale Mitropolitului, că prin rĕspunsulŭ sĕu i-a scosŭ din turburarea în care se aflau.

N.

—o—

Budapesta, 2 Prierŭ v. 1885.

Stimate Dle Redactorŭ! Junimea română ar trebui sĕ se simtă înstrăinată de națiune, când celŭ mai iubitŭ ḑiarŭ românescŭ ciscarpatinŭ „Gazeta« și amicii ei, adecă »bărbații și bĕtrânii poporului«, nu și-ar aduce mai adeseorĭ aminte și de ea, când nu i-s'arŭ dá din acéstă parte direcțiunea, de care are sĕ se țină ca tênĕră militantă pe sacrulŭ terenŭ alŭ luptei naționale. Credŭ, că fiecare tênĕrŭ românŭ primesce povețele părintescĭ cu plăcere și mulțămire, fie și cam asprișóre, deórece totdéuna este de a-se considera intențiunea cu care se facŭ. Mi s'ar părea însĕ — de cumva judecata mea neespertă nu mĕ înșélă — că abia se póte j decá atitudinea junimei unui poporŭ întregŭ dintr'unŭ casŭ orĭ două întêmplate între câțiva individĭ singuraticĭ la Șemnițŭ orĭ la Clușiu*). Dér cea ce s'a ḑisŭ s'a pusŭ la inima junimei și este bine așa. I-se cere junimei, ca sĕ nu fiă »focŭ de paie.« I-se cere mai multă demnitate în atitudinea față cu teroriștii.

Mi iau voiă, D-le Redactorŭ, cu permisiunea D-vóstră a pune sub ochii onorațilorŭ cetitorĭ câte-va „fapte« — căcĭ de aceste se cerŭ acum — din viața socială și națională a junimei române dela universitatea pestană.

Chiar în 3/15 Maiu 1882/3 mai multorŭ tinerĭ — lamura așa ḑicêndŭ a diferitelorŭ naționalitățĭ — li s'au datŭ ocasiunea a 'șĭ face în comunŭ o ḑi de Maiu la o vilă în munții dela Buda. Tóte au fostŭ bune și frumóse până la sosirea orei de petrecere — firesce fără jocŭ. — Atuncĭ Ungurii au voitŭ sĕ dea întregei petrecerĭ caracterŭ și spiritŭ ungurescŭ. S'au fripŭ însĕ rĕu. Tinerii de alte naționalitățĭ voiau pentru banii lorŭ sĕ aibă aceleașĭ prerogative ca și Ungurii și sĕ fie egalĭ în tóte, apoi sĕ audă și alte melodii, nu numai »Kossuth Lajos azt izente.« Ungurii au ḑisŭ că așa ceva nu vorŭ suferi — și cu tóte aceste au trebuitŭ sĕ sufere. Vr'o 10-15 tinerĭ românĭ și-au rădicatŭ o masă separată pentru a-șĭ petrece și ei în spiritŭ naționalŭ. Au ḑisŭ și-au făcutŭ. Ceta fraților maghiarĭ de nĕcazŭ nu mai

*) Nicĭ n'a fostŭ vorbă de junimea întrégă, ci numai de urmările acelei purtărĭ în casŭ când ar fi aprobată de cătră junime. Red.

scia ce sĕ încépă. Tóte de geaba: quod uni justum, alteri aequum.

Vĕdêndŭ tinerii croaţĭ esemplulŭ Românilorŭ, s'au ruptŭ şi ei vr'o 7 inşĭ şi şi-au aşedatŭ masa lorŭ de petrecere lângă Românĭ. Românii şi Croaţii s'au făcutŭ fraţĭ. Petrecerea naţională română-croată a fostŭ începută şi finită cu »Deşteptăte Române.« Croaţii secundau. Dómne, frumosŭ se mai reflectá echoulŭ marseilesei românescĭ în creerii munţilorŭ ungurescĭ! S'au cântatŭ şi versurĭ naţionale Croate. Limba de conversare între Românĭ şi croaţĭ a fostŭ şi este de regulă cea »germană.«

Amŭ amintitŭ acestŭ casŭ, pentru că este începutulŭ unorŭ petrecerĭ, ce se continuă cu astfelŭ de ocasiunĭ şi astădĭ într'unŭ modŭ simpaticŭ la tinerii acestorŭ două naţiunĭ.

Este cunoscutŭ onoraţilorŭ cetitorĭ ai acestui preţuitŭ diarŭ, cum că în iarna trecută o mână de Românĭ aci în Capitala Ungurilorŭ — unde nu poţĭ trăi fără limba germană — şi-au ţinutŭ în mănia tuturorŭ »patrioţilorŭ patentaţĭ« convenirile lorŭ, pentru ca şi pe acéstă cale sĕ 'şĭ cultive spiritulŭ adevĕratŭ patrioticŭ şi sĕ facă a li se simţi demnitatea naţională.

După esperienţa ce o amŭ de când trăiescŭ în mijloculŭ junimei diferitelorŭ naţionalităţĭ — potŭ dice fără a esagera câtuşĭ de puţinŭ — că nicĭ unŭ tênĕrŭ n'are atâta aplicare de a'şĭ vorbi limba ca Românulŭ. Ei convenindŭ doi vorbescŭ românesce, pe când alţĭ tinerĭ seu dintr'o causă seu din alta se îndréptă după împrejurărĭ. De aci se potŭ esplica conflicturile dintre Românĭ şi Ungurĭ.

Unŭ ast-felŭ de conflictŭ — precumŭ aţĭ binevoitŭ, Domnule Redactorŭ, a aminti în notă la coresp. publicată în preţuita Gazetă Nr. 71 la loculŭ primŭ — s'a ivitŭ şi la acéstă universitate între nisce tinerĭ românĭ şi ungurĭ.

Asigurămŭ însĕ cu tótă liniscea consciinţei pre stimatulŭ cetitorŭ, că pre cei ce au voitŭ sĕ atace 'i-au îndreptatŭ Românii după cum au meritatŭ, ér córnele ce au voitŭ a-i împunge le-au cârmitŭ urîtŭ.

Efectulŭ acestui casŭ este, cum că în cerculŭ tinerimii, unde s'a întêmplatŭ acésta, de atuncĭ între 20 de Ungurĭ de-ar fi numai 2 Românĭ, aceştia îşĭ vorbescŭ limba lorŭ cea dulce în pace. Ungurii se facŭ că nu-i audŭ, destulŭ atâta, că de atuncea nu mai cutéză nimenĭ a-ĭ provoca sĕ nu 'şĭ vorbéscă limba.

C'am acésta este atitudinea tinerilorŭ românĭ faţă cu teroriştii, voiamŭ sĕ dicŭ faţă cu »scărăbuşii politicĭ« dela scólele cele mai marĭ din Peşta.

Primiţĭ, vĕ rog, etc. **S. Rîmleanul.**

SCIRILE DILEI.

Scirĭ din Pesta spunŭ, că juriulŭ din Sibiu se va transfera într'altŭ oraşŭ alŭ Ardélului şi acésta se va face cunoscutŭ camerei deputaţilorŭ cu ocasiunea rĕspunsului, ce'lŭ va da ministrulŭ justiţiei la interpelarea deputatului Orban. Guvernulŭ 'şĭ motivéză acéstă hotărîre pe împrejurarea, că juriulŭ din Sibiu ar fi datŭ verdicte de achitare în optŭ procese politice. Am dori sĕ scimŭ, ce acte n'ar fi în stare guvernului ungurescŭ sĕ şi le motiveze faţă cu Nemaghiarii, apoi s'o potrivi orĭ nu motivarea?

—0—

Ni se scrie din Deva, că la pertractarea finală a procesului intentatŭ d-lui Dr. A. Tincu vorŭ asista unŭ adlatus, unŭ judecătorŭ streinŭ, precum şi o mulţime de gendarmĭ. Ni se mai scrie că la pertractarea finală n'ar fi chemaţĭ toţĭ martorii, ci numai cei carĭ au făcutŭ deposiţiunĭ în contra acusatului şi carĭ nu pricepŭ nicĭ o bóbă românesce. Aşteptămŭ amĕnunte.

—0—

In diua de Pascĭ pe la órele $3^1/_2$ a isbucnitŭ în sêrmana comună Apaţa unŭ focŭ, care a distrusŭ în scurtŭ timpŭ 37 de zidirĭ, parte mare şurĭ şi câte-va case. Paguba se suiă la 5,300 fl. Asigurate au fostŭ numai câteva zidirĭ, în totalŭ cu suma de 800 fl.

—0—

Sesiunea dietei ungurescĭ se va închide, după cum se spune, la 23 Mai n. printr'unŭ mesagiu regalŭ.

—0—

Se deschide concursŭ pentru unŭ adjunctŭ de oficialŭ postalŭ classa primă. Condiţiunĭ: cauţiune 200 fl. Salariulŭ anualŭ este 600 fl. şi 100 fl. banĭ de cuartirŭ. Suplicele sĕ se aştérnă în trei sĕptămanĭ la direcţiunea poştei din Sibiiu.

—0—

In comuna Şermaşulŭ micŭ, comitatulŭ Cluşului, dela 16 Aprilie n. se înfiinţéză oficiu nou postalŭ, care va comunica prin cariolă cu oficiulŭ postalŭ din Mociu. Cerculŭ de înmânuare ilŭ forméză: Balda, Şarmaşulŭ mare şi micŭ. Acestŭ oficiu este autorisatŭ a primi şi înmânua scrisorĭ şi pachete, asignaţiunĭ postale, postcipaţiunĭ şi altele.

—0—

Se deschide concursŭ pentru postulŭ de magistru postalŭ: 1. In comuna Daia, comitatulŭ Sibiiu. 2. In comuna Perşanĭ, comitatulŭ Făgăraşŭ. Condiţiunĭ: Contractŭ de oficialŭ şi cauţiune 100 fl. Salariulŭ 150 fl., pauşalŭ de cancelariă 40 fl. Suplicele sĕ se trimită în trei sĕptĕmânĭ la direcţiunea poştei din Sibiiu.

—0—

Polonia, Podolia şi Ucrania suntŭ cutrierate de comisarĭ cercualĭ ruşĭ, carĭ confiscă armele ce le găsescŭ pe la locuitorĭ. Acéstă mĕsură s'a luatŭ, precum se vorbesce, de témă că emisarii euglesĭ agitéză prin acele ţinuturĭ, ca sĕ revolteze pe Polonĭ. Intre marii proprietarĭ polonĭ domnesce o mare indignaţiune din causa acestei mĕsurĭ.

Sinodulŭ diecesei Aradului

(Urmarea discursului P. S. S. episcopului Meţianŭ.)

10.

Abia împlinite cumva aceste lipse, Domnilorŭ deputaţĭ, şi se iviră altele totŭ aşa de simţitóre, între carĭ érăşĭ lipsa de tinerĭ de ajunsŭ pregătiţĭ, pentru profesură la institutulŭ nostru pedagogicŭ-teologicŭ, cum şi pentru sucrescenţa în cancelariele consistorialĭ şi la oficiele mai însemnate bisericescĭ; astfelŭ pre lângă cele 3 stipendii de mai înainte a mai trebuitŭ sĕ ne mai gândimŭ şi la alte ajutóre. Decĭ, în lipsa de mijlóce, aflarămŭ de bine încă la anulŭ 1880 a întreveni, mai ântêiu la Inaltŭ Prea Sânţitulŭ Archiepiscopŭ şi Metropolitŭ alŭ Bucovinei, Domnulŭ Silvestru Andreevicĭ Morariu, şi la veneratulŭ consistoriu, apoi la înaltele ministerie de culte şi instrucţiune din Budapesta şi Viena, şi în urmă chiar şi la Maiestatea Sa, preagraţiosulŭ nostru Împĕratŭ şi Rege, pentru admiterea a 2 elevĭ din diecesa nóstră, în seminarulŭ clericalŭ din Cernăuţĭ, pe spesele fondului religionarŭ din Bucovina, ceea ce din graţia Maiestăţii Sale, numai în 1883, am pututŭ ajunge, când apoi îndată am şi trimisŭ acolo 2 tinerĭ de bună speranţă.

11.

In urma celorŭ premise cu privire la stipendie, credŭ sĕ vĕ facŭ o plăcere, Domnilorŭ deputaţĭ, arĕtându-vĕ, că precând diecesa nóstră înainte cu 10 anĭ dispunea numai de unŭ singurŭ stipendiu de 120 fl. din fundaţiunea Paffy, astădĭ dispune de urmĕtórele 22, şi respective 26 de stipendie, şi anume: 3 stipendii diecesane de câte 400 fl., 2 stipendii în seminarulŭ din Cernăuţĭ, 12 stipendii a 200 fl. din fundaţiunea Birta, 2 stipendii a 120 fl. şi a 400 fl. din fundaţiunea Paffy, 2 stipendii a 120 fl. din fundaţiunea Faurŭ de Teiuşŭ, 1 stipendiu de 300 fl. din fundaţiunea Ana Ebesfalvay, numai dilele trecute realisată, de totŭ dér 26 de stipendii.

Cătră acestea mai vinŭ 4 stipendii făcute de fericitulŭ S h ffman din Banat-Comloşŭ a 120 fl. pentru protopopiatulŭ Banat-Comloşului, de totŭ dér 26 de stipendii.

12.

După tóte acestea, simţindu-se încă mai de multŭ lipsa unui Seminarŭ diecesanŭ, pentru mai bună îngrijire şi crescere a tinerimei nóstre preparandialĭ şi clericalĭ, încă în 1882 amŭ întrevenitŭ în scrisŭ şi în persónă la fericita baronésă Ifigenia Sina din Viena, pentru donarea intravilanului şi a caselorŭ dênsei, de aicĭ, din strada Sina, spre acopulŭ unui seminarŭ. Intrevenirea acésta într'atâta avŭ pentrŭ noi resultatŭ bunŭ, încâtŭ fericita baronésă ne donà 1000 stêngenĭ quadraţĭ din fruntea intravilanului sĕu, ér casele şi magazinulŭ de lângă acela ni le vêndŭ cu 18,500 fl. preţulŭ inventarului, cum le-a primitŭ dênsa, din lăsămêntulŭ fericitului ei soţŭ.

13

Procurândŭ astfelŭ loculŭ doritŭ, a trebuitŭ sĕ ne gândimŭ la mijlócele pentru clădirea seminarutui. Spre acestŭ scopŭ în véra anului 1883 am întreprinsŭ o colectă benevolă în diecesă, care ni-a datŭ resultatulŭ îmbucurătorŭ de 55,000 fl. Cătră care mai întrebuinţându-se şi fondurile taselorŭ II şi III în sumă de 12,000 fl., apoi fondulŭ institutului pedagogicŭ-teologicŭ, clăditŭ în 1875 de 6000 fl. şi în fine mai luându-se unŭ împrumutŭ cu amortisare de vre-o 25,000 fl. pe acelaşĭ institutŭ clăditŭ în 1875, carele în urma clădirii noului seminarŭ, şi aşa, încă în véra acésta se va transforma într'o casă de închiriatŭ, alŭ cărei venitŭ se calculéză la circa 3000 fl. pe anŭ: în Iulie anulŭ trecutŭ 1884, am începutŭ clădirea noului seminarŭ, care aşa cum se presintă înaintea D-Vóstră, în 1—2 lunĭ, cu ajutorulŭ lui Dumnedeu, va fi deja predatŭ destinaţiunei lui.

Totŭ în anulŭ trecutŭ 1884, s'au începutŭ şi procesele de despărţire ierarhică, ale comunelorŭ nóstre mixte, aflătóre încă totŭ sub ierarchia sêrbéscă, ér în decursulŭ timpului s'au regulatŭ, în modŭ satisfăcătorŭ, şi referinţele faţă cu mânăstirea nóstră Hodoşŭ-Bodrogŭ.

15

Cătră aceste resultate mai însemnate, espuse până aci, amŭ d'a vĕ mai aduce la cunoscinţă, Domnilorŭ deputaţĭ, că avêndŭ eu în vedere şi alte datorinţe ale mele, mai în tot anulŭ amŭ întreprinsŭ câte una, două visitaţiunĭ canonice în diecesă, pentru câte una şi două sĕptĕmânĭ, celebrândŭ în fie-care di diminéţa utrenia în câte o comună, după aceea pe la 10 liturghia în alta comună, ér mai cătră séră vecernia, după împrejurărĭ, în câte una, două şi chiar trei comune după olaltă, predicând în tot loculŭ cuvêntulŭ lui Dumnedeŭ şi îndemnândŭ pe poporŭ la paza legii lui Dumnedeu şi la îmbrăţişarea culturei morale religióse; apoi cercetândŭ şi scólele nóstre şi îmbărbătândŭ atâtŭ pe elevĭ, cât mai vêrtosŭ pe părinţii lorŭ, — carĭ mĕ însoţiau în totŭ loculŭ — la îmbrăţişarea învĕţăturii atâtŭ de necesariă în dilele nóstre, pentru a putea ţinea concurenţă, în lupta de esistenţă, cu celelalte naţiunĭ împreună locuitóre. De asemenea în totŭ loculŭ, amŭ pusŭ acestea tóte, şi la inima preoţilorŭ, a învĕţătorilorŭ, şi a functionarilorŭ noştri, ca pre o condiţiune indispensabilă a esistenţei nóstre.

Astfelŭ potŭ afirma, Domnilorŭ deputaţĭ, ceea ce dovedescŭ şi actele din archivulŭ consistorialŭ, că visitaţiunile mele canonice de până acuma s'au estinsŭ preste 4/5 părţĭ ale diecesei, mai rĕmânêndŭ încă numai 1/5 parte necercetată.

Preste acestea — cum sciţĭ — Domnilorŭ deputaţĭ în totŭ anulu amŭ esmisŭ câte 3—4 pastorale în diecesă la sĕrbătorile nascerii şi ale învierii Domnului, apoi la anulŭ nou şi alte ocasiunĭ, tóte acele pastorale totŭ în sensulŭ celorŭ de susŭ, precum se potŭ vedea érăşĭ în archivulŭ consistorialŭ.

Cari şi ce resultate vorŭ fi produsŭ până acuma, şi vorŭ mai produce în viitorŭ, tóte acestea şi încă alte aseminea stăruinţe ale mele, pe carĭ nu le-am amintitŭ aicĭ, vorŭ sci mai bine diecesanii mei, ér eu sum liniscitŭ în consciinţa mea a fi făcutŭ totŭ ce mi-au permisŭ modestele mele puterĭ, ér cu privire la visitaţiunile canonice consciinţa mea 'mĭ spune, că amŭ făcutŭ atâtŭ câtŭ n'a mai făcutŭ până acuma nicĭ unulŭ dintre fericiţii mei antecesorĭ în archieriă, de cândŭ esistă diecesa. Dér afară de acésta mai sunt liniscitŭ în conşciinţa mea şi pentrucă făcêndŭ eu o comparaţiune între starea diecesei din nainte cu 10 anĭ, şi cea de acum, — pre lâncă tóte greutăţile si neajunsele, — totŭ aflu unŭ progresŭ înbucurătorŭ în tóte privinţele.

Am aflatŭ de bine a face acésta comparaţiune nu numai pentru linişţirea mea, dar şi pentru a Domniei-Vóstre, Domnilorŭ deputaţĭ, căcĭ precum se scie, tocmai şi conscripţiunea poporului, cea mai din urmă, efectuită din partea statului, ne a causatŭ cele mai dureróse îngrijirĭ, când s'a rĕspânditŭ faima în tóte părţile, cumcă poporulŭ nostru din anŭ în anŭ s'ar împuţiná în modŭ înspăimântătorŭ. Decĭ voindŭ eu a mĕ convinge câtŭ mai bine despre adevĕrata stare a lucrului, şi apoi a ne cugetá cu toţii la delăturarea rĕului: la finea anului trecutŭ 1884 am dispusŭ nu o numĕrare nouă de poporŭ, care cu greu putea fi exactă, ci chiar pentru mai mare exactitate, am dispusŭ a-se numerá în tóte parochiele nóstre din diecesă, mai ântêiu tóte casurile de nascere, după matriculele botezaţilorŭ, apoi tóte casurile de mórte după matriculele morţilorŭ din totŭ restimpulŭ celorŭ 10 anĭ trecuţĭ, adecă dela 1 Ianuariu 1875 până la 31 Decemvre 1884, şi apoi a face comparaţiunea recerută pentru a vedea adevĕrata stare a lucrului.

De aseminea am dispusŭ a se mai conscrie şi alte resultate de interesŭ pentru noi, şi aşa spre liniscirea nóstră a tuturorŭ am constatatŭ în modŭ autenticŭ, că deşi în 104 de parochii, cu adevĕratŭ suntŭ cu 3005 mai multe casurĭ de mórte, decâtŭ de nascere, şi aşa în acelea 104 parochii se arată unŭ scădĕmêntŭ de 3005 suflete; dar apoi în celelalte 528 de parochii ale diecesei nóstre, în carĭ s'au náscutŭ 235,618 şi au muritŭ 201,457 indivicjĭ, se arată o crescere de 34,161 suflete. Decĭ şi dacă detragemŭ scăderea de 3005 din crescămêntulŭ de 34,161, totŭ mai rĕmâne unŭ sporŭ de 31,156 suflete.

Afară de acésta am mai constatatŭ şi alte progrese îmbucurătóre şi anume:

a) că în cursulŭ celorŭ 10 anĭ s'au ziditŭ 30 de bisericĭ nouĕ, şi s'au reparatŭ 140 dintre cele vechĭ;

b) că cătră cele 503 scóle ce se aflau înainte în cursulŭ celorŭ 10 anĭ s'au mai înfiinţatŭ 113 scóle nouĕ, aşa că pre când înainte de 10 anĭ aveamŭ numai 503 scóle, astădĭ avemŭ 616, între carĭ şi una civilă sperióră, înfiinţată numai anulŭ trecutŭ în Pesca; apoi alte 18 scóle nouĕ de feţiţe conduse numai de învĕţătorese;

c) că în decursulŭ celorŭ 10 anĭ s'a sporitŭ şi numĕrulŭ umblătorilorŭ la scólă cu 6793 pruncĭ de ambe sexele;

d) că în proporţiunea înmulţirii scólelorŭ s'au sporitŭ şi lefile învĕţătorescĭ, cu suma de 21,180 fl. 50 cr. prelângă carĭ şi unele pămênturt şi naturalie.

e) că în timpulŭ mai nou s'au sporitŭ şi chorurile vocale bisericescĭ dela 2, cum erau mai înainte, la 37, cum suntŭ astădĭ, şi în fine;

f) că şi mai îmburătorŭ sporŭ se arată în capitalele bisericescĭ, căcĭ precând înainte cu 10 anĭ tóte capitalele erau de 580,786 fl. 05 cr., astădĭ suntŭ de 828 004 fl. 98 cr., prin urmare aicĭ se arată unŭ sporŭ de 247,218 fl. 93 cr. Afară de acestea s'au mai sporitŭ şi fondurile scolare cu 62,418 fl. 72 cr.

Acestea suntŭ resultatele mai însemnate din cei 10 anĭ trecuţĭ ai archieriei mele, produse pe lângă modestele puterĭ şi pre lângă ajutorulŭ de care amŭ dispusŭ.

Câtă parte din aceste resultate se póte atribui şi nisuinţelorŭ mele, veţĭ sci mai bine Domniele Vóstre, Domnilorŭ deputaţĭ carĭ cunósceţĭ mai de aprópe acele nisuinţe ale mele, şi carĭ ca representanţĭ ai clerului şi poporului nostru, singurĭ sunteţĭ competinţĭ şi chemaţĭ a judeca şi a vĕ pronunţá.

Orĭ câtŭ de îmbucurătóre s'ar păré acelea, eu însu'mĭ recunoscŭ a fi pré puţine faţă cu trecutulŭ de 10 anĭ ér mai alesŭ faţă cu cerinţele timpului şi cu numĕrósele nóstre necesităţĭ. Ba trebue sĕ mărturisescŭ, că s'ar fi putută face şi mai multŭ, şi chiar eu însu'mĭ puteamŭ produce mai multŭ, dacă aşŭ fi întêmpinatŭ aceeaşĭ sprijinire, la toţĭ membrii sinódelorŭ, precum amŭ întêmpinatŭ acésta din partea celorŭ mai mulţĭ; ér acésta uşorŭ se puté ajunge, dacă toţĭ membrii sinodalĭ ţineau contŭ de greutatea rĕspunderii, ce cade fiecarele, şi pre toţĭ la olaltă.

Sĕ nu ni se ia în nume de rĕu acésta reflessiune părintéscă şi sinceră, căcĭ trăimŭ timpurĭ grele, când trebue sĕ căutămŭ cu tótă seriositatea de trebile nóstre. Avemŭ încă fórte multŭ de îndreptatŭ, avemŭ încă fórte multe neajunse de delăturatŭ, avemŭ dar încă fórte multŭ de lucratŭ, şi nu scimŭ încă ce timpurĭ mai potŭ vení; decĭ datorĭ suntemŭ a întrebuinţá câtŭ mai bine timpulŭ de faţă, şi a folosí câtŭ mai înţelepţesce terenulŭ celŭ mănosŭ bisericescŭ, ca sĕ producemŭ resultate demne de noi şi de biserica nóstră, resultate, carĭ sĕ recompenseze cu prisosinţă spesele rece·ute de viaţa nóstră constituţională.

Dacă admitemŭ, precum trebue sĕ admitemŭ, că biserica nóstră este biserică naţională, atuncĭ trebue sĕ

admitemŭ și cealaltă consecțiă logică, cumcă ceea ce lucrămŭ și facemŭ pentru biserică, lucrămŭ și facemŭ totodată și pentru națiunea nóstră, care e nedespărțită de biserica nóstră. Deci cine este fiu adevĕratŭ alŭ bisericei și națiunei nóstre, acela sĕ vină sĕ lucre cu noi alăturea pe terenulŭ celŭ mănosŭ alŭ bisericei nóstre naționale, care din darulŭ lui Dumnedeu se bucură de cele mai frumóse drepturĭ; ér încâtŭ cineva n'ar putea lucrá împreună cu noi, celŭ puținŭ sĕ nu ne împedece și sĕ nu fie contra nóstră, ca așa în timpulŭ ce ni-lŭ va fi mai reservatŭ Dumnedeu în viață, sĕ ne împlinimŭ fiecarele și toțĭ la olaltă datoria de fii bunĭ și credincioșĭ ai sf. maicei nóstre bisericĭ, scutulŭ și adăpostulŭ nostru în tóte timpurile.

Când învitŭ pre toțĭ părintesce, și deosebĭ pre Domniele vóstre, Domnilorŭ deputațĭ, la conlucrare pe terenulŭ bisericescŭ, totodată doréscŭ a vĕ aminti, că nu numai causa căreia servimŭ cu toții, dar și organisațiunea bisericei nóstre pretinde imperiosŭ dela noi, cea mai bună coînțelegere și armoniă, adăogêndŭ ca acésta din partemĭ nu va lipsi nicĭ pe viitorŭ, precumŭ n'a lipsitŭ nicĭ în trecutŭ, sciindŭ bine că numai așa vomŭ îndeplinĭ încă multele și grelele probleme, la cari ne-amŭ angajatŭ cu toții, când amŭ primitŭ chiămarea ce avemŭ.

Decĭ rugându-vĕ sĕ primițĭ nu numai acele espunerĭ, dar și aceste sfaturĭ părintescĭ, cu aceeașĭ bunăvoință, cu care vi le-amŭ împărtășitŭ eu, apoi în fine rugândŭ și pre Dumnedeŭ sĕ ne sprijinéscă și mai încolo totŭ mai multŭ în nisuințele nóstre, și sĕ ne reserve tuturorŭ încă multŭ timpŭ de conlucrare la olaltă, dechiar sesiunea ordinară a sinodului nostru eparchialŭ, pentru anulŭ 1885 de deschisă.«

Fundațiunea Bisericii din Băbenĭ

Băbenĭ, Martie 1885.

Vĕdêndu-se lipsa totală de avere materială a Bisericei gr. cat. din Băbenĭ, m. on. d. Vasiliu Cotuțiu, parochŭ gr. cat. în comuna Băbenĭ, avêndŭ la inimă înflorirea și prosperarea Bisericei, la tóte ocasiunile a predicatŭ înființarea unei fundațiunĭ din donațiunĭ benevole ale credincioșilorŭ gr. cat. din locŭ; dar mai totdéuna a aflatŭ resistență din partea unorŭ egoiștĭ, carĭ se opunŭ la tóte planurile, de ar fi câtŭ de salutare, cere nu purcedŭ dela ei. In 1884 cu 1 Ianuariu, numitulŭ și meritatulŭ preotŭ și-a îndoitŭ forțele spre ajungerea acelui scopŭ, puindu-se în conțelegere cu învĕțătorulŭ Emanuelŭ Mălinașŭ și cu alŭ doilea curatorŭ Pinte Maxinŭ, a deschisŭ o listă benevolă, premergêndŭ cu esemplu, în Biserică a provocatŭ pe credincioșĭ sĕ-i urmeze, ce s'a și întêmplatŭ din partea mai multorŭ bine credincioșĭ, cu simțĕminte creștinescĭ și inimă nobilă.

In 6 Decemvre 1884, s'a conchematŭ adunare generală a tuturorŭ contribuitorilorŭ, spre ficsarea scopului și destinațiunei fundațiunei de nou înființate.

După ce s'au adunatŭ mai mulțĭ donatorĭ aĭ fundațiunei numite, li s'a pusŭ întrebarea, că ce nume sĕ se dea fundațiunei? Luându-se la desbatere întrebarea acésta, s'a hotărîtŭ, ca fundațiunea de nou înființată sĕ pórte numele »Fundațiunea Bisericei gr. cat. din Băbenĭ«.

Din fructificarea fundațiunei când sĕ se încépă a se spesa pentru lipsele Bisericei? La întrebărea acésta s'a hotărîtŭ, ca când va ajunge capitalulŭ fundațiunei la suma de 1000 fl., din interesele capitalului sĕ se speseze pentru lipsele neîncunjurate ale Bisericei, și pentru membrii fundațiunii.

După ce fundațiunea cu ajutorulŭ lui D-deu e pusă în lucrare, se nasce întrebarea, că cine sĕ manipuleze fundațiunea, va sĕ dică sĕ se alégă economŭ spre manipularea fundațiunei? La acéstă întrebare cu aclamațiune s'a alesŭ Pinte Maxinŭ, căruia i se dă tótă puterea, ca în numele societății sĕ aibă dreptŭ, a dă spre fructificare și a procedá în contra celorŭ ce arŭ negligá plătirea datoriei; ca controlorŭ s'a alesŭ Fozocașŭ One, însărcinându-se ca cu finea fiecărui anŭ sĕ dea rațiociniu înaintea preotului concernentŭ.

Dupăce comuna Băbenĭ fiindŭ comună împoporată și că numai a treia parte din poporŭ s'au făcutŭ membri la societate, se nasce întrebarea, că mai primi-se-vorŭ sĕ se înscrie și alțĭ membri la societate? La acésta întrebare s'a rĕspunsŭ cu unanimitate, cá și de aci înainte se vorŭ primi înscrierĭ nouĕ și deși cam târdiu, dar totușĭ sĕ fie părtașĭ la tóte binefacerile societății.

Spre a se sci cine suntŭ membri societății, lasŭ sĕ urmeze aci numele lorŭ:

Vasiliu Cotuțiu 2 fl., Pinte Maxinŭ 2 fl., Emanuelŭ Mălinașŭ 1 fl. 10 cr., Augustinŭ Mihali 2 fl., Gabrilŭ Raosŭ 1 fl., Iuonŭ Fozocașŭ 1 fl., Georgiu Rize a Nistorŭ 1 fl., Iuonŭ Rize a Nistorŭ 1 fl., Pavelŭ Rize a Nistorŭ 1 fl., Gregoriu Rize 1 fl., Alexiu Ciuleanŭ 10 cr., Iuonŭ Raosŭ seniorŭ 10 cr., Geore Lica a Petri 2 fl., Maxinŭ Iuonŭ a Irini Maxinŭ Todorŭ a Iuonŭ Davidŭ Vila, Davidŭ Grigore a Vili, Roșiu Marie a Nichi. Poppŭ Onuțŭ, Dose Coa a Demianŭ, Porumbŭ Ilare, Popp Chiru, Georgiu Vladŭ a Onta, Dose Ionu I. Toaderŭ, Dose Maxinŭ a Nic., Moreșanŭ Mafteiu, Ciuleanŭ Todorŭ a En., Rize Costanŭ, câte 10 cr.; Costinŭ Bila, Moroșanŭ Onuțŭ, câte 5 cr.; Rize Vasiliu a Filipŭ 10 cr., Geore Vasilica a Iuonŭ Fl. 1 fl., Davidŭ Germanŭ, Ciuleanŭ Nuțule, câte 10 cr., Davidŭ Mitru a Rip. 1 fl., Once Dumitru 5 cr., Rise Lisca, Ciuleanŭ Iuonŭ a Dai. câte 10 cr., Dose Iuonŭ a Deli, Raosŭ Iuonŭ juniorŭ câte 5 cr., Moroșanŭ Petri a Oni. Dose Vasilica a Iuonŭ, Geore Todorŭ a Onucŭ câte 10 cr., Dose Trif, al. Filia 5 cr., Maxinŭ Nistorŭ 1 fl., Roșiu Ana a M. 5 cr., Geore Costanŭ 1 fl., Dose Czile, Popp Giranŭ câte 10 cr., Ciuleanŭ Vasimŭ 1 fl., Once Iuonŭ a Onit. 5 cr., Dose Niculae 1 fl., Maxinŭ George a Iuonŭ 10 cr., Dose Nistorŭ, Dreganŭ Onuțŭ, Raosŭ Lica a I., Porumbŭ Georgie, Moroșanŭ Todorŭ, Fozocașŭ Marcu câte 5 cr., Geore Iuonŭ a Ileni 1 fl. Aceștia până aci au contribuitŭ în anulŭ 1884 în Ianuariu; și cu ocasiunea adunării s'au mai înscrisŭ următorii membri: Geore Lica a Petri, Vladŭ George a Ant., Vladŭ Simionŭ a Grigoras, Fozocașiu Grigore a Onu câte 1 fl., Maxinŭ Iuonŭ a Vasilichi, Ciuleanŭ Davidŭ câte 10 cr., Geore Grigore a Ileni 1 fl., Maxinŭ Iosipŭ 10 cr., Dreganŭ Iuonŭ a Petri 5 cr., Once George 10 cr., Geore Vasilica a Onucŭ 1 fl., Geore Vasilica a Grigore Cun., Roșiu Onuțŭ câte 5 cr., Geore Onuțŭ a Lazarŭ 10 cr., Geore Onica a Nachi 5 cr., Davidŭ Vasilica a Iuonŭ 10 cr., Dose Ana a Onuțŭ 5 cr., Ciuleanŭ Lica a Diaculi, Dose Iuonŭ a Filimonŭ câte 10 cr., Moroșan Nastasie 5 cr., Rize Tanasie, Davidŭ Vila câte 1 fl., Pinte Gavrilă, Rize Vasilica a Filipŭ câte 10 cr., Davidŭ Ionŭ a Cost., Geore Georgie a Nist. câte 1 fl., Raosŭ Lica a Irini 5 cr., Ciuleanŭ Alexa, Rațŭ Ilie câte 10 cr., Davidŭ Flore 5 cr., Rize Simionŭ 1 fl., Geore Iuonŭ I. Todericŭ câte 10 cr., Dose Trifŭ membru fundatorŭ 10 fl., Roșŭ Marisca a Vasii 1 fl.

SCIRĬ TELEGRAFICE.

(Serv. part. alŭ »Gaz Trans.«)

Bucuresci, 16 Aprilie. — Părechea regală întêmpină pe regele Șvediei. Maiestățile Lorŭ au sositŭ erĭ la 5 ore d. a. și au fostŭ primite de ministri și demnitarĭ. A fostŭ de față și principele Bulgariei. Poporațiunea a aclamatŭ freneticŭ pe Maiestățile Lorŭ.

INSCIINȚARE*)

Cu părere de rĕu vinŭ a notifica P. T. DD. prenumeranțĭ la »Invĕțămêntulŭ intuitivŭ«, căopulŭ nicĭ până astădĭ nu s'a pututŭ termina cu tipăritulŭ din lipsa numĕrului suficientŭ de culegĕtorĭ și a îmbuldelei lucrărilorŭ de tiparŭ la tipografiă. Acuma se tipăresce cóla a 13-a, ér restulŭ de 6—7 cóle se va gâta nesmintitŭ cu finea lui Maiŭ a. c., așa încâtŭ cu 1 Iuniu se va puté espedia d-lorŭ prenumeranțĭ. Prețulŭ pentru prenumeranții, carĭ se vorŭ insinua de acumŭ înainte, este 1 fl. 50 cr., după ce estensiunea și ajustarea cărții reclamă spese mai îndoite, după cum s'a fostŭ pututŭ prevedé la începutŭ.«

Gherla, 14 Aprilie 1885. V. Gr. Borgovan. prof.

*) Celelalte on. Redacțiunĭ dincóce de munțĭ suntŭ rugate cu totŭ respectulŭ, sĕ binevoiască a publica acestŭ Avisŭ.

DIVERSE.

O bandă de hoțĭ. — Citimŭ în diarulŭ »Luptătorulŭ« din Focșanĭ: »In nóptea de 25 Marțiu, o bandă de hoțĭ în numĕrŭ de 12 inșĭ, s'au dusŭ sĕ prade pre cârciumarulŭ Mironŭ Dumbravă, din comuna Găgeștĭ, era pe la órele 12 din nópte, când femeia lui Mironŭ aude pe cineva spărgândŭ încetŭ gémurile. Mironŭ se scólă, și vede spre marea sa mirare, la lumina lampei ce ardea la ferĕstră pe din afară, că unŭ țiganŭ năprasnicŭ scóte cercevelele ferestrei, pregătindu-se sĕ între înăuntru. Femeia voiesce sĕ țipe, elŭ îi impune tăcerea; și pe când țiganulŭ întrase cu corpulŭ pre jumĕtate pe ferĕstră, Mironŭ ia pușca, țintesce și tórnă 60 de alice în peptulŭ țiganului, care cade imediatŭ josŭ. Complicii lui îlŭ iau în brațe și-lŭ trecŭ apa Putnei, lăsându-lă apoi pe malŭ.

***

Care e mătușa și care e nepóta. — O ciudată afacere s'a întêmplatŭ într'o familiă la Düsseldorf. O mamă și fiica ei, carĭ locuiau în acelașĭ apartamentŭ, au născutŭ în aceiașĭ di câte o fată. Amêndouĕ aceste fete fură puse în acelașĭ légĕnŭ, și rudele și cunoscuții familiei se grăbiră a se duce sĕ védă pe mătușe și pe nepótă. Incepură cu toții sĕ ia copii în brațe, sĕ-i întórcă în tóte părțile, sĕ-i mângăe. astfelŭ că schimbându-i din locŭ nu mai sciură în cele din urmă, și nu se scie nicĭ până adĭ, care din ei este mătușa și care este nepóta.

***

Armata rusă. — Ministerulŭ de rĕsboiŭ rusŭ a publicatŭ cifra oficială a efectivului armatei ruse pentru anulŭ trecutŭ. După acéstă cifră, puterea armată represintă unŭ totalŭ de 662,449 ómenĭ, în care nu sunt coprinse și regimentele de Casacĭ. Tótă armata regulată coprinde 954 batalióne, 330 escadróne, 367 baterii cu 1,634 tunurĭ și 30 batalióne geniu. Numĕrulŭ ofițerilorŭ din tóte armele este de 30,889.

***

O dramă. — La unŭ spitalŭ de nebunĭ din Francia, s'a întêmplatŭ o dramă fórte mișcătóre. Unulŭ dintre bolnavĭ, prinsŭ de unŭ accesŭ de frigurĭ, fugi din spitalŭ și se urcă pe acoperiș numai în cămașe. Acolo începu să alerge, strige, sĕ gesticuleze, fiind în pericolŭ la totŭ momentulŭ sĕ cadă josŭ. Unŭ amploiatŭ, anume Petru, se urcă imediatŭ și încetŭ încetŭ îlŭ apucă de pólele cămășei. Dar într'o mișcare bruscă, nenorocitulŭ se smuci și căzu în aerŭ. Trasŭ de mișcare Petru se rostogoli pe acoperiș. Unŭ strigătŭ de grózā isbucni. Se credea că este perdutŭ. Dar dênsulŭ izbuti sĕ se agațe de strașină. Mai mulțĭ infirmierĭ alergară în ajutorulŭ lui și 'lŭ deteră josŭ. Nebunulŭ muri pe locŭ.

***

Unŭ cercŭ de studențĭ bețivĭ. — Studenții din Leyde, primulŭ orașŭ universitarŭ din Olanda, au formatŭ unŭ cercŭ cu numele de »Ommerschansiana,« din care potŭ face parte numai studențĭ condamnațĭ pentru bețiă. Membrii acestui cercŭ pórtă unŭ semnŭ particularŭ și întrarea lorŭ în cercŭ este serbată cu pompă. Statutele au fostŭ modificate, în urma stăruințelorŭ continue ale profesorilorŭ. Este de observatŭ că în Olanda celŭ ce se află pe strade în stare de bețiе este dusŭ îndată la postŭ și »Ommerschans« este casa unde sunt trămișĭ cei ce cerŭ de milă și unde se trămitŭ asemenea bețivii incorigibilĭ séu cei ce au fostŭ condamnațĭ de mai multe orĭ pentru bețiă.

***

NECROLOGŬ. — Nicolau Cipu, perceptorŭ comitatensŭ în Făgărașŭ, Duminecă în 12 l. c. la 4 óre după amédĭ, în alŭ 53 anŭ alŭ etății și 20-lea anŭ alŭ fericitei sale căsătorii a adormitŭ în Domnulŭ.

Fie'i țĕrîna ușóră!

BIBLIOGRAFIA.

Țéra nouă, revistă sciințifică, politică, economică și literară. Apare de douĕ orĭ pe lună. Redactorŭ Ioanŭ Nenițescu. Sumarulŭ. — Anulŭ II. Nr. 4. Mihaiu Viteazulŭ (documente) de Nic. Densușianu. — Meșteșugulŭ de a primi rĕspunsurile copilului, de Ioanŭ Nenițescu. — Documente privitóre la procesulŭ de 3,000,000 alŭ comunei Galațĭ; de Redacțiă. — O scrisóre din Gorjŭ, de Const. Dobrescu. — O poticnire a spiritismului, de T. N. — Corespondență. Abonamentulŭ: pe unŭ anŭ 10 lei, pe șese lunĭ 5 lei.

Cursulu pieței Brașovŭ

din 16 Aprilie st. n. 1885.

Bancnote românescĭ	Cump.	8.62	Vênd.	8.65
Argint românesc	»	8.59	»	8.63
Napoleon-d'orĭ	»	9.94	»	9.96
Lire turcescĭ	»	11.10	»	11.15
Imperialĭ	»	10.10	»	10.15
Galbenĭ	»	5.76	»	5.82
Scrisurile fonc. »Albina«	»	100.50	»	101.—
Ruble Rusescĭ	»	120.—	„	121.50
Discontulŭ	»	7—10 % pe anŭ.		

Editorŭ: Iacobŭ Mureșianu.

Redactorŭ responsabilŭ: Dr. Aurel Mureșianu

Cursulŭ la bursa de Viena
din 15 Aprilie st. n. 1885.

Rentă de aurŭ 4%	93.50
Rentă de hârtiă 5%	88.70
Imprumutulŭ căilorŭ ferate ungare	144.—
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (1-ma emisiune)	95.20
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (2-a emisiune)	—.-
Amortisarea datoriei căilorŭ ferate de ostŭ ung. (3-a emisiune)	104.—
Bonurĭ rurale ungare	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	1C1.—
Bonurĭ rurale Banat-Timişŭ	101.—
Bonurĭ cu cl. de sortare	101.—
Bonurĭ rurale transilvane	100 50
Bonurĭ croato-slavone	100.—
Despăgubire p. dijma de vinŭ ung.	98 50
Imprumutulŭ cu premiu ung.	—.—
Losurile pentru regularea Tisei şi Segedinului	117.60
Renta de hărtiă austriacă	79 40
Renta de arg. austr.	79.90
Renta de aurŭ austr.	104 70
Losurile din 1860	138 75
Acţiunile băncei austro-ungare	850 —
Act. băncei de creditŭ ung.	279.—
Act. băncei de creditŭ austr.	280.—
Argintulŭ —.— Galbinĭ împărătescĭ	5.84
Napoleon-d'orĭ	9.95½
Mărcĭ 100 împ. germ.	61.50
Londra 10 Livres sterlinge	126.—

Bursa de Bucurescĭ.
Cota oficială dela 2 Aprilie st. v. 1885.

	Cump.	vênd.
Renta română (5%).	83½	—
Renta rom. amort. (5%)	88½	—
» convert. (6%)	87	—
Împr. oraş. Buc. (20 fr.)	29½	—
Credit fonc. rural (7%)	96	—
» „ „ (5%)	82½	—
» » urban (7%)	95	—
» » » (6%)	83	—
» » » (5%)	78½	—
Banca naţională a României	1150	—
Ac. de asig. Dacia-Rom.	300	—
« » » Naţională	—	—
Aurŭ	16.%	—
Bancnote austriace contra aurŭ	—	—

Mersulŭ trenurilorŭ

pe linia **Predealŭ-Budapesta** şi pe linia **Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta** a călei ferate orientale de statŭ reg. ung.

Predealŭ-Budapesta

	Trenŭ accelerat	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Bucurescĭ	7.15	—	—	—
Predealŭ	1.09	—	—	9.50
Timişŭ	1.33	—	—	10.15
Braşovŭ (	2.06	—	—	10.50
Braşovŭ (	2.16	6.30	5.45	
Feldióra	2.44	7.09	6.28	
Apatia	3.03	7.41	7,07	
Agostonfalva	3.18	8.09	7.42	
Homorodŭ	3.51	8.53	8.51	
Haşfaleu	4.51	10.18	10.52	
Sighişóra	5.11	10.55	11.56	
Elisabetopole	5.39	11.36	12.43	
Mediaşŭ	6.00	12.11	1.23	
Copsa mică	6.29	12.35	2.07	
Micăsasa	—	12.54	2.27	
Blaşiu	7.02	1.29	3.06	
Crăciunelŭ	—	1.45	3.22	
Teiuşŭ	7.38	2.26	4.15	
Aiudŭ	7.55	2.48	4.44	
Vinţulŭ de susŭ	—	3.12	5.10	
Uióra	—	3.19	5.19	
Cucerdea	8.24	3.36	5.47	
Ghirisŭ	8.48	4.10	6.38	
Apahida	—	5.39	8.51	
Cluşiu (	10.08	5.59	9.18	
Cluşiu (	10.18	6.28	8.00	
Nedeşdu	—	6.54	8.34	
Ghirbĕu	—	7.10	8.59	
Aghirişŭ	—	7.25	9.35	
Stana	—	7.49	10.16	
Huiedinŭ	11.33	8.11	11.04	
Ciucia	12.06	8.52	12.17	
Bucia	—	9.11	12.47	
Bratca	—	9.29	1.21	
Rév	12.25	9.52	2.05	
Mező-Telegd	1.11	10.27	3.08	
Fugyi-Vásárhely	—	10.46	3.39	
Várad-Velinţe	—	10.56	3.55	
Oradia-mare (	1.49	11.04	4.06	
Oradia-mare (	1.54	11.14	7.30	
P. Ladány	3.14	1.47	11.05	
Szolnok	5.10	4.40	2.37	
Buda-pesta	7.30	7.44	6.40	
Viena	2.00	6.20	2.00	

Budapesta—Predealŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ accelerat	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35	3.30	8.00
Budapesta	8.00	6.55	9.45	2.47
Szolnok	11.24	10.55	12.18	6.36
P. Ladány	2.01	2.04	1.59	10.09
Oradea mare (	4.11	5.13	3.20	
Oradea mare (	4.21	9.37	3.25	
Várad-Velencze	4.29	9.45	—	
Fugyi-Vásárhely	4.40	9.59	—	
Mezö-Telegd	5.02	10.28	3.56	
Rév	5.46	11.41	4.31	
Bratca	6.09	12.15	—	
Bucia	6.28	12.48	—	
Ciucia	6.52	1.48	5.28	
Huiedin	7.32	3.21	6.01	
Stana	7.51	3.54	—	
Aghiriş	8.12	4.34	—	
Ghirbĕu	8.24	4.52	—	
Nedeşdu	8.38	5.11	—	
Cluşiu (	8.57	5.40	7.08	
Cluşiu (	9.23	6.00	7.18	
Apahida	9.50	6.29	—	
Ghiriş	11.15	8.14	8.29	
Cucerdea	12.04	9.49	8.53	
Uióra	12.12	9.58	—	
Vinţulŭ de susŭ	12.19	10.07	—	
Aiudŭ	12.45	10.42	9.17	
Teiuşŭ	1.15	11.32	9.40	
Crăciunelŭ	1.44	12.03	—	
Blaşŭ	2.00	12.24	10.12	
Micăsasa	2.34	12.43	—	
Copşa mică	2.52	1.22	10.45	
Mediaşŭ	3.27	2.24	11.07	
Elisabetopole	4.01	3.06	11.29	
Sigişóra	4.50	4.17	12.15	
Haşfaleu	5.08	4.51	12.30	
Homorod	6.47	7.07	1.32	
Agostonfalva	7.36	8.10	2.04	
Apatia	8.09	8.46	2.24	
Feldióra	8.41	9.20	2.44	
Braşovŭ (	9.20	10.15	3.15	
Braşovŭ (	—	6.00	3.25	
Timişŭ	—	6.57	4.03	
Predealŭ	—	7.32	4.28	
Bucurescĭ	—	—	10.25	

Nota: Órele de nópte suntŭ cele dintre liniile gróse.

Teiuşŭ-Aradŭ-Budapesta

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus	Trenŭ omnibus
Teiuşŭ	2.39	9.50	8.20
Alba-Iulia	3.40	10.42	9.10
Vinţulŭ de josŭ	4.04	11.09	
Şibotŭ	4.35	11.43	
Orăştia	5.02	12.13	
Simeria (Piski)	5.44	1.22	
Deva	6.05	1.48	
Branicĭca	6.34	2.21	
Ilia	7.01	2.54	
Gurasada	7.15	3.09	
Zam	7.49	3.48	
Soborşin	8.32	4.37	
Bĕrzova	9.19	5.30	
Conopŭ	9.40	5.58	
Radna-Lipova	10.16	6.38	8.24
Paulişŭ	10.32	6.56	8.41
Gyorok	10.48	7.15	9.01
Glogovaţŭ	11.17	7.48	9.30
Aradŭ (	12.32	8.05	9.45
Aradŭ (	12.00	8.45	6.10
Szolnok	4.00	2.10	7.27
Budapesta	7.44	6.40	—
Viena	6.20	—	—

Budapesta-Aradŭ-Teiuşŭ.

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Viena	8.25	8.35
Budapesta	8.00	6.55
Szolnok	11.14	12.28
Aradŭ (	3.35	5.30
Aradŭ (	4.00	6.20
Glogovaţŭ	4.16	6.39
Gyorok	4.47	7.19
Paulişŭ	5.02	7.39
Radna-Lipova	5.25	8.11
Conopŭ	5.57	8.49
Bêrzova	6.18	9.18
Soborşin	7.11	10.27
Zam	7.48	11.18
Gurasada	8.22	11.57
Ilia	8.40	12.27
Branicĭca	9.02	12.57
Deva	9.32	1.45
Simeria (Piski)	10.12	2.58
Orăştiă	10.47	3.46
Şibotŭ	11.14	4.20
Vinţulŭ de josŭ	11.46	5.06
Alba-Iulia	12.21	6.15
Teiuşŭ	12.53	7.00

Aradŭ-Timişóra

	Trenŭ omnibus	Trenŭ de persóne
Aradŭ	6.00	12.30
Aradulŭ nou	6.26	12.54
Németh-Ságh	6.51	1.19
Vinga	7.28	1.50
Orczifalva	7.49	2.12
Merczifalva	8.09	2.30
Timişóra	8.58	3.15

Simeria (Piski) **Petroşenĭ**

	Trenŭ omnibus
Simeria	3.08
Streiu	3.45
Haţegŭ	4.33
Pui	5.19
Crivadia	6.05
Baniţa	6.43
Petroşenĭ	7.00

Timişóra-Aradŭ

	Trenŭ de persóne	Trenŭ omnibus
Timişóra	12.25	5.00
Merczifalva	1.16	5.56
Orczifalva	1.34	6.16
Vinga	2.04	6.50
Németh-Ságh	2.25	7.11
Aradulŭ nou	2.54	7.44
Aradŭ	3.10	8.00

Petroşenĭ—Simeria (Piski)

	Trenŭ omnibus
Petroşenĭ	8.56
Baniţa	9.37
Crivadia	10.09
Pui	10.48
Haţegŭ	11.26
Streiu	12.06
Simeria	12.37

Tipografia ALEXI, Braşovŭ.